

3.část

Rozvoj grafomotoriky, počáteční psaní

Osnova:

Vznik a vývoj písma

Dětská kresba a příprava na psaní v předškolním věku

Rozvoj jemné motoriky – příklad využití Montessori pomůcek

Základní metody ve výuce psaní v historii

Současná výuka počátečního psaní – RVP ZV, pomůcky, hodnocení psaní

Etapy výuky psaní (při analyticko - syntetické metodě)

Levák a psaní

Literatura a odkazy:

FABIÁNKOVÁ, B., HAVEL, J., NOVOTNÁ, M. *Výuka čtení a psaní na 1.stupni základní školy*. Brno 1999

FASNEROVÁ, M. *Prvopočáteční čtení a psaní*. Praha: Grada 2018

MIČÁKOVÁ, R. *Grafomotorika a počáteční psaní*. Grada 2009

VODIČKA, I. *Nechte leváky drápat*. Praha: Portál 2015

<https://www.levactvi.cz/>

Pomůcky:

Ukázky pomůcek a materiálů pro předškolní věk a 1.třídou (písanky, grafomotorická cvičení...)

Studijní materiál

Vznik a vývoj písma

První písma – obrázková, postupem doby – písmo hláskové.

Psací látky - hliněné tabulky (starověk), papyrus (Egypt), pergamen (Malá Asie – město Pergamon, Řekové), papír (objeven v Číně)

Psací nástroje - třtinové pero – rydlo – štětec – husí brk – ocelové pero s násadkou – psací stroj

knihtisk

Znaky písma

Kvalitativní

- tvar, velikost, úměrnost a stejnoměrnost velikosti, jednoznačnost a přípojnost, sklon, hustota a rytmizace, úprava písemností

Kvantitativní

- rychlost psaní

Metoda Dobrého startu

3 stupně cvičení

- pohybové cviky
- cvičení pohybově akustická
- cvičení pohybově-akusticko-zraková

Základní metody ve výuce psaní v historii

Metoda kopírovací, pauzovací, syntetická, taktovací, fyziologická (americká), psychologicko – fyziologická, globální, analyticko - syntetická

Psychologické základy psané řeči

Současná výuka počátečního psaní – RVP ZV

Písemný projev (RVP ZV 1.-5.ročník)

- základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem);
- technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu);
- Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování

Etapy výuky psaní (při analyticko - syntetické metodě)

1. Období přípravných cviků na psaní (předslabikářové období)
2. Období vlastního nácviku písma (slabikářové období)
3. Období zdokonalování rukopisu (poslabikářové období)

Výuka psaní při genetické metodě

Projevy dysgrafie a její reedukace

CO JE JINAK?

analyticko-syntetická metoda	genetická metoda
SLABIKOVÁNÍ Nejdříve děti z hlásek skládají slabiku, skládáním slabik vzniká slovo, např.: T- E = TE, T - A = TA, TE + TA = TETA.	HLÁSKOVÁNÍ, ČTENÍ CELÉHO SLOVA NAJEDNOU Čteme po hláskách celé slovo najednou, neslabikujeme! T- E -T -A = TETA.
4 TVARY PÍSMEN NAJEDNOU děti se hned učí 4 tvary písmen	JEN VELKÁ TISKACÍ PÍSMENA děti se učí nejdříve jen jeden tvar písmen (velká tiskací)
KRÁTKÁ DOBA NA UVONĚNÍ RUKY uvolňovací cviky před psaním 3 týdny až 1 měsíc	DOSTATEK ČASU NA UVOLNĚNÍ RUKY uvolňovací cviky před psaním 4 - 5 měsíců
dlouho trvá, než jsou děti schopny číst smysluplný text	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM děti od počátku čtou s porozuměním, brzy se naučí číst
děti se více spoléhají na pomoc učitele - zapíše jim úkoly, podepíše nebo orazítkuje práce	VELKÁ MOTIVACE děti čtou velmi brzy, píší krátké vzkazy, jsou samostatnější - samy si zapisují od počátku úkoly, podepisují si své práce
výuka psacího písma začíná již počátkem října, kdy ruka není dostatečně uvolněná	výuka psacího písma začíná až kolem 2 pololetí, kdy je ruka dostatečně uvolněná

